

desta: Zygmunt Bauman.“ teoksessa Rahkonen, Keijo toim., *Sosiologisen teorian uusimmat virtaukset*. Gaudeamus, Helsinki 1995.

Kieseppä, I. A., “Alan Sokal. Kvattigravitaation hermeneutiikka ja postmoderni diskurssi.” *niin & näin* n. 4/1997, s. 27-32.

Lemert, Charles C., “Reading French Sociology.” teoksessa Lemert, Charles C. ed., *French Sociology. Rupture and Revival Since 1968*. Columbia University Press, New York 1981.

Lyotard, Jean-Francois, *Tieto postmodernissa yhteiskunnassa*. Vastapaino, Tampere 1985.

Nicholson, Linda & Seidman, Steven eds., *Social Postmodernism. Beyond Identity Politics*. Cambridge University Press, Cambridge 1996.

Pulkkinen, Tuija, “Älkistrukturalismi ja subjektius.” teoksessa Sevänen, Erkki & Saari Luoma, Liisa & Turunen, Risto toim., *Taiteensosiologiset teoriat Georg Lukacsista Fredric Jamesoniin*. Gaudeamus, Helsinki 1991.

Rosenau, Pauline Marie, *Post-Modernism and the Social Sciences. Insights, Inroads, and Intrusions*. Princeton University Press, Princeton, NJ 1992.

Seidman, Steven & Wagner, David G. eds., *Post-modernism and Social Theory. The Debate over General Theory*. Blackwell, Oxford 1992.

Stromberg, Poland N., *European Intellectual History Since 1879*. 5th ed. Prentice Hall. New Jersey, 1990.

Toulmin, Stephen, *Cosmopolis. The Hidden Agenda of Modernity*. The University of Chicago Press, Chicago 1990.

Touraine, Alain, *Critique of Modernity*. Blackwell, Oxford 1995.

Vattimo, Gianni, “The End of (Hi)story.” Teoksessa Hoerster, I. ed., *Zeitgeist in Babel. The Postmodernist Controversy*. Indiana University Press, Bloomington 1991.

Vehkavaara, Tommi (1997) “Huijauksia vai konstruktioita.” *niin & näin* n. 4/1997, s. 32-36.

OLIKO PYYKÖN JUTUSSA KYSE AVAUKSESTA SUOMEN KIELEN OLEMISEN HERMENEUTIikkaan?

“ Onko suomen kieli vetäytymässä ja jättämässä meidät rauhaan toisiltamme”. Tämä Pauli Pyykön julkaistu esitelmä (*niin&näin* 1/98) tuntui avaavan aivan uuden tason keskusteluun tämän käsittelemättömän pienen kielialueen katoavasta kielestä.

Mutta esitelmä on niin provokatiivinen, että sen oma logiikka vie ajatukset kohtuuttomuuksiin. Esitelmässä lähdetään kuunte-

lemaan kielen vivahdetta ja päädytään pauhuun.

Ajatus etenee jotenkin näin. Ensin suomen kielestä haetaan ääntä joka edeltää modernia subjektia, henkilöitymätöntä passiivia. Tuo vivahde muuttuu vähitellen pauhuksi keskiolutkapakassa, josta löydetään “pakokauhu, joka syntyy, kun pohjimiltaan meille kulttuurisesti vieras subjekti valvoo kokemustamme.”

Muuten Pyykön juttu on hieno, sen suomen kieltä käsittelevä osa on komeaa “olemisen hermeneutiikkaa”. Hän analysoi OLLAAN-sanan tilannetta. Sen historiallinen kaiku, olemisen passiivi, mahdollistaa sen “että voimme ehkä kokea toistemme kokemuksia”. Nyt tämä yhteinen passiivisuus on korvautunut kommunikaatiolla — ja kieli on katoamassa.

Mitä Pyykkö tarkoittaa hämärällä puheella “kielen katoamisesta”? Voisiko sitä ehkä luonnehtia kielen konnotatiivisen puolen katoamiseksi, sen surkastumiseksi mitä kielen tehokas, välineellinen käyttö on pitänyt turhana ja emotiivisena lisäkkeenä. Ensimmäinen kieli, lapsena opittu kieli, kieli joka kantaa samalla historiaamme, on emotiivista eikä informatiivista kieltä.

Miksi siis globaalin kommunikaation ja emotiivisen kielikokemuksen välistä ristiriitaa ei voisi käsitteellistää? Denotaatio/konnotaatio erottelu olisi yksi mahdollisuus tehdä näin. Kieli, joka on vain denotatiivista, joka viittaa asioihin, mahdollistaa globaalin kommunikaation. Se kääntyy toiseen kieleen täydellisesti. Denotatiivinen puoli kielessä palvelee kuitenkin vain asioiden käsittelyä ja pintapuolista kommunikaatiota.

Kielen konnotatiiviset vivahteet, jotka liittyvät assosiaatioihin, eivät ole niinkään subjektin tajunnanvirtaa, vaan myös kokemuksemme historiallisuus liittyy niihin. Suomen kieli luo kokemuksemme, tekee kokemuksesta jaettavan paljon syvemmällä kuin informaation tasolla.

Pyykön esitelmän otsikko “Suomen kieli on vetäytymässä ja jättämässä meidät rauhaan toisiltamme” viittaa minusta täydellisesti siihen mitä tapahtuu kun kielen konnotatiivinen puoli surkastuu.

Voidaan kuitenkin jatkaa Pyykön kehitystä ja toivoa, että jos teemme tilaa olla-verbille, niin tuo epämääräinen ja lähes näkymätön sana, antaisi jotain myös moderniin kokemukseemme. Olla-verbi ei ole irrallinen oma sana vieraiden palikoiden keskellä, vaan se sävyttää muita sanoja. Esimerkiksi voiko seuraava kokemus kääntyä millekään muulle kielelle, ja mitä olla-verbi siinä tekee?

Maailma jonne minä tulin oli imperfektissä puhelin soitin heijastin valaisin mennyt mennyt ilmoitti kaikki jo tehneensä siellä minä lähetin siellä minä vastaanotin...

(Mirkka Pekola: *Puun syleilemällä*, 1983)

Ekö tuo runon minä ole esine ja subjekti samanaikaisesti? Näin se ilmaisee kuinka meille on käynyt viestejä lähettävän ja vastaanottavan kommunikaation maailmassa. Aivan kuten Pyykkö sanoi “vieras subjekti valvoo kokemustamme”, mutta ekö juuri se ole hienoa, että tuo vieraus voi paljastua, ilman että sitä pidettäisiin tunkkaisena pahan olon kokemuksena, jota ei voi artikuloida. Noihin Pekolan säkeihin kätkeytyy sellaista olla-verbien voimaa, joka tekee sekä esineellisyyden että subjektiivisuuden vieraiksi kirkaalla eikä lainkaan mykällä tavalla.

Risto Niemi-Pynttari

VIELÄ SOKALISTA

Jos Alan Sokal -keskustelu jatkuu täällä, niin ei se ota laantuakseen maailmalla. Sokal -debattiin on osallistunut Internetin kautta jo yli 80 000 kirjoittajaa (osoitteessa: <<http://www.physics.nyu.edu/faculty/sokal/index.html>>.

Britanniassa julkaistaan 30. kesäkuuta englanninkielinen versio Sokalin ja Bricmontin teoksesta (*Intellectual Impostures*) ja sitä markkinoidaan nyt poikkeuksellisen massiivisella mainoskampanjalla.

Sokalin Britannian -vierailun tiimoilla järjestetään useampia keskustelutilaisuuksia, joissa yleisöllä on mahdollisuus kohdata tämä äyllisen raittiuden esitaistelija. Ensimmäinen näistä on kirjan julkistamistilaisuus Institut Français'ssa 30. kesäkuuta, 7. heinäkuuta Sokal keskustelelee puolestaan Christopher Norrisin kanssa ICA'ssa, ja siinä välissä Sokal kohtaa Bruno Latourin (josta esittely tässä lehdessä) London School of Economics'issa 2. heinäkuuta. Toisin kuin kaksi muuta tilaisuutta, viimeainittuun on vapaa pääsy (osoite Old Theatre, Houghton Street, WC2 ja kellonaika 6-8 pm).